

Învățarea și dezvoltarea prin joacă

De ce joacă?

Lucy și Robbie se joacă afară. Sosesc vecinii lor, Marius și Paula. Cei patru copii se pregătesc să facă un 'cort' agățând o draperie veche peste gard și un scaun de grădină. Ei fac apoi o listă cu toate obiectele de camping de care au nevoie. Lucy adună recipiente de plastic și bețișoare de acadele pentru gătit în timp ce Marius adună crenguțe pentru un foc de tabără. Robbie și Paula găsesc haine și pernute vechi să facă paturi. Curând, Lucy și Marius sunt mama și tata și îi duc pe copiii lor, Robbie și Paula, într-o expediție de camping, care va dura toată după amiaza. Ți sună familiar? Da, asta e deoarece copiii lor le place să se joace cu familia și prietenii.

Joaca e deseori descrisă drept 'munca' copiilor. Joaca îl ajută pe copilul tău

- **să creeze relații** – fiind cu ceilalți ; împărțind și așteptând să îi vină rândul; rezolvând probleme și negociind de exemplu când doi sau mai mulți copii vor aceeași jucărie; fiind lider sau discipol; aflând cum să intre în joaca celorlalți jucători; învățând despre sentimentele celorlalți.
- **să fie creativ** – când el/ea face ținute din haine vechi; construiește un bloc de apartamente din resturi de materiale; face un bol din plastilină preparată în casă de el/ea pe care apoi îl vopsește și îl decorează cu scilpici ca să arate strălucitor.
- **să citească, scrie și învețe despre numere** – când el/ea 'citește' și spune povesti; face meniuri pentru cafenea sau broșuri informative, postere și rețete pentru clinica veterinară; plătește pentru lucruri în magazinul imaginar; scrie scorurile meciurilor pentru știrile sportive; măsoară câte cuburi sunt necesare să construiască șoseaua.
- **să gândească** – când trebuie făcut un plan pentru ca tractorul de jucărie să poată trece peste noroiul alunecos; când decide ce obiecte pot fi folosite să construiască un bârlog; când descoperă cum se face un acoperiș în pantă și cum se atașează la casa din cuburi.
- **să folosească limbajul** – când el/ea cântă; spune versuri; spune glume; ia diferite roluri în joacă pretinzând că este coafeza, ospătarul, gardianul, sau dentistul; explică regulile jocului
- **să folosească mușchi mici sau mari** – când el/ea construiește un aeroport din Lego; taie cu foarfecele; desenează poze; face lucruri din plastilină; aleargă; sare; joacă jocuri cu mingea; se cațără; merge cu bicicleta; sare; înșiră mărgelile pe ață, face lanțuri din flori.

Foaie informativă pentru părinții copiilor de la 2 ½ la 6 ani

Citește mai departe idei de la *Aistear* despre cum poți să îți ajuți copilul să învețe prin diverse feluri de joacă. Poți folosi multe dintre aceste idei atât în casă cât și afară.

Joacă fizică

- Jucăți jocuri afară ca *De-a v-ați ascunselea*, fotbal, discul zburător, cercul, popice (umpleți recipiente cu nisip sau pietricele)
- Încurajați-vă copilul să folosească rame de cățarat, tobogane și leagăne.
- Alătură-te când copilul aleargă, țopăie, sare peste și se târaie pe sub obiecte, se echilibrează, merge cu bicicleta cu sau fără roți ajutoare și aruncă mingi de pluș.
- Arată-i copilului tău jocul care îți plăcea când erai copil cum ar fi *Ring-a-ring a Rosy*, *Red Rover*, săritul coardei și *Șotron*.
- Dansați pe diferite feluri de muzică; joacă-te de-a statuetele muzicale sau fă diverse mișcări cum ar fi *Hokey Pokey*.
- Faceți puzzle-uri, jigsaw-uri, înșiruiți, coaseți sau construiți cu cuburi împreună.
- Ajută-ți copilul să facă o ascunzătoare sau un bârlog. De exemplu, folosește o pătură să faci un ascunziș sub scări; aruncă un cearceaf peste ramurile unui copac sau peste o masă sau peste câteva scaune; folosește o cutie pentru un bârlog. Privește-l pe copilul tău transformând bârlogul în navetă spațială, în staul de vite sau în cinematograful. Posibilitățile sunt nelimitate!

Joaca este importantă pentru mine și este importantă pentru învățare și dezvoltarea mea.

Lasă-mă să încerc diverse tipuri de joacă.

Joacă cu reguli

- Regulile în jocuri devin foarte importante pentru copiii mici. Deseori copiii fac aceste reguli 'flexibile' ei înșiși. De exemplu în joaca imaginativă *toata lumea trebuie să ciocane înainte să intre, sau fetele nu au voie să conducă excavatorul!* Când iei parte în joaca imaginativă, urmează regulile pe care le face copilul tău.
- Acordă-i copilului tău numeroase oportunități să joace jocuri cu reguli, de exemplu *Snakes and Ladders*, jocuri cu cărți de joc, *BINGO*, jocuri pe computer și jocuri de cuvinte și jocuri cu numere. Intră în joc și distrează-te cu copilul tău.

Joacă creativă

- Majorității copiilor le place să facă lucruri. Poți să îl ajuți punându-i la dispoziție obiecte cum ar fi creioane colorate, acuarele, cretă, diverse tipuri de hârtie, creioane groase, suluri vechi de tapet, ziare, reviste, felicitări vechi, timbre poștale folosite, farfurii de hârtie, sclipici, lipici, foarfece, resturi de material textile, cutii de carton și tuburi, hârtie de împachetat folosită și panglici.
- Faceți proiecte împreună, de exemplu faceți un model de navă spațială folosind o cutie de pantofi sau un autobuz folosind o cutie mare de carton; faceți felicitări pentru ocazii speciale; creați colaje cu poze tăiate din reviste.
- Faceți instrumente și folosiți-le să cântați unul dintre cântecele favorite ale copilului tău. De exemplu, cu puțină imaginație, și folosind niște bandă adezivă, o cutie de pantofi, un sul de hârtie de bucătărie și niște benzi elastice poți să faci o chitară uimitoare!
- Pictați împreună. Adăugați sclipici la pictura voastră pentru un efect magic sau adăugați multă apă și suflați acuarelă pe hârtie să faceți modele amuzante.
- Colecționați bețișoare de acadele și faceți obiecte din ele.

Uneori îmi place să mă joc singur sau cu alți copii și alteori îmi place ca tu să te joci cu mine.

Joacă de limbaj

- Jucați jocuri de limbaj și memorie precum *Spionez*, *Cuvinte care încep cu ...* (fiecare persoană adaugă pe listă un nou cuvânt începând cu o anumită literă), sau *Am fost la magazin și am cumpărat ...* (fiecare persoană adaugă pe listă un obiect).
- Găsiți cuvinte care rimează precum fat, pat, hat, sau folosiți cuvinte fără sens ca ban, chan, gan.
- Spuneți jocuri de dicție ca *Șase sași în șase saci*.
- Spuneți versuri pentru copii împreună și adăugați mai multe mișcări.
- Spuneți glume, chiar și cele precum Cioc, cioc!
- Folosește recuzite să te ajute când spui povestea favorită a copilului tău. De exemplu, pentru *Omul de turtă dulce* fă o vulpe-păpușă din o șosetă, sau în povestea *Ursulețul* folosește un ursuleț de plus.
- Citește povești și vorbește despre ele folosind comentarii și întrebări: de exemplu *Hmmm, oare ce e aia. Ce s-ar întâmplă dacă?*
- Inventați povești împreună. Ascultă poveștile copilului tău. Lasă-ți imaginația să zboare!

Joacă imaginativă

- Pune-i la dispoziție copilului tău obiecte care îl pot ajuta să pretindă că e altă persoană cum ar fi șofer de autobuz sau poștaş, sau să fie un animal, zână sau super-erou. De exemplu dă-i pantofi, portofele, genți, bijuterii, haine, eșarfe, căciuli, materiale textile, aripi din carton și cape. Fă-i poze în rol.
- Copiii le place de asemenea să folosească obiecte de zi-cu-zi în joaca lor, de exemplu recipiente, perii, fărâșe, ceasuri, unelte de grădinărit, cutii, bani, sacoșe de cumpărături, uscătoare vechi de păr, fierbătoare de apă și toastere (cu cablurile tăiate), benzi de măsurat, cântare, bidoane de plastic, telefoane vechi și aparate de fotografiat, plăpumi vechi și perne, și haine de bebeluși vechi să îmbrace păpușile și ursuleții. Un bețișor poate deveni o seringă în clinica unui doctor; o mătură poate fi un cal; scaune pot fi scaunele unui tren
- Dă-i copilului tău lipici, bandă adezivă, hârtie, creioane, cutii de carton, pene și așa mai departe, ca să poată face obiecte cum ar fi o mască, un telescop, un meniu și mâncare pentru oi în jocul imaginar.
- Alătură-te în joc și joacă rolul pe care copilul tău ți-l dă – vrăjitoare, pilot sau bebeluș. Urmează exemplul copilului tău.

Poți să mă ajuți
să învăț tot felul de
lucruri când ne jucăm
împreună.

Jucându-te cu copilul tău

Iată niște sfaturi care ți-ar putea fi de folos ca părinte.

1. Acordă-i copilului tău **timp** să se joace zilnic.
2. Pune-i copilului la dispoziție lucruri cu care să se joace. Materiale reciclate precum cutii, obiecte din gospodărie și hainele vechi sunt de cele mai multe ori mai distractive decât jucăriile și echipamentul cumpărate iar ele costă mai puțin.
3. **Alătură-te** jocului. Preia un rol, fă glume și fii jucăuș.
4. Creează **spațiu** pentru joacă. Pe măsură ce copilul tău avansează în vârstă el/ea va petrece probabil mai mult timp jucându-se cu un anumit lucru sau în un anumit rol, așa că existența unui loc unde copilul tău lasă obiectele și continuă să se joace în următoarea zi, este foarte importantă.
5. Când discutați, **întreabă-l** de-a ce s-a jucat în acea zi. Arată-i că **pui preț pe joacă** fie că e acasă cu bona, la grădiniță, într-un grup de copii sau în școala primară.
6. **Spune-i** bonei sau personalului de la grădiniță, de la grupul de joacă sau de la școala primară despre jocuri, activități, versuri și cărți pe care le îndrăgește copilul tău .

Grădinița și școala primară

Joaca contează și nu numai atunci când copilul tău este acasă. Este de asemenea un mod important pentru copilul tău să învețe când este la grădiniță sau la școala primară. *Aistear: Programa Cadru a Copilăriei Timpurii 2009* (www.ncca.ie/earlylearning) și *Programa Școlii Primare, 1999* (www.curriculumonline.ie) ambele evidențiază cât de importantă este joaca la ajutorarea copiilor mici să învețe și să se dezvolte.

Ține minte, joaca îl ajută pe copilul tău să învețe noi deprinderi și idei și să creeze informații noi despre cum funcționează lumea. Și foarte important, pentru copilul tău joaca este o metodă distractivă să facă toate acestea. **Distrăți-vă jucându-vă împreună.**